

AKYlaisen ja akavalaisen yrittäjyyspolitiikan painopisteet

Akavan toimisto valmisteli yhdessä AKYn hallituksen kanssa **Akavan yrittäjyyspolitiikan painopisteet**, jotka keskusjärjestön hallitus hyväksyi 22.9. kokouksessaan. Painopisteillä haluttiin selkeyttää yrittäjyyden edunvalvonnan tavoitteita. Painopisteiden hyväksyminen myös osoittaa yrittäjyyden merkityksen akavalaisten uravaihtoehtona. Painopisteissä korostetaan erityisesti yksin- ja kasvuyrittäjien aseman kehittämistä. Seuraavassa avataan tiivistetysti tavoiteasiakirjan pääkohdat.

Yrittäjyyden ja yrittäjämäisyyden edistäminen lähtee jo koulutuksesta. Kaikilla koulutusasteilla ja -aloilla on annettava perustaidot yrittäjänä toimimiselle. Yrittäjyydellä luodaan kasvua ja työtä. Suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan menestystarina on myös suomalaisen yrittäjyyden menestystarina. Yrittäjyyspolitiikan tulee parantaa yksinyrittäjien ja itsensätyöllistäjien asemaa, tukea yrityksiä kasvamaan ja työllistämään sekä helpottaa työn eri muotojen joustavaa yhdistelyä. Kannusteiden monimuotoiseen yrittäjyyteen pitää olla taloudellista riskinottoa helpottavia, turvaa lisääviä ja hyvinvointia tukevia.

Eräs tavoitteistamme on jo pitkään ollut **yksinyrittäjien ja muiden itsensätyöllistäjien riittävä sosiaaliturva**. Ensimmäinen askel olisi työttömyysturvan yhdistelmävakuutus, jossa sekä palkansaajana että yrittäjänä tehty työ huomioitaisiin työssäoloehtoon vaikuttavana ja siten siirtymät eri työn muotojen välillä tulisivat sujuvammiksi. Sivuhuomiona todettakoon, että budjettiriihipäätöksissä tähän ei vielä edistetty, mutta toivottavasti uudistus nousee seuraavilla kierroksilla mukaan. Palkansaaja- ja yrittäjäkassojen kaksoisjäsenyyden kehittäminen olisi varteenotettava polku kohti yhdistelmävakuutusta. Osana sosiaaliturvaa on kehitettävä myös yrittäjien eläkevakuutusta (YEL). Painopisteissä nostetaan esille myös työsuhteen määrittely toimeksiantajasta riippuvaisessa asemassa olevien, palkansaajan kaltaisesti työskentelevien itsensätyöllistäjien kohdalla.

Kasvuyrittäjyyden edistäminen valittiin toiseksi painopisteeksi. Yritysten toimintaympäristön tulee kannustaa kasvuun, työllistämiseen ja innovaatiotoimintaan. Yritystukia on uudistettava siten, että ne lisäävät yritysten aineettomia investointeja ja tukevat uudistumista, uusia liiketoimintamahdollisuuksia, kansainvälistymistä ja kasvua sekä innovaatioita ja hiilineutraalisuutta. Julkisen yritystukijärjestelmän kautta tuettavaan yritysten innovaatiotoimintaan on sisällytettävä vahvemmin tuote-, palvelu-, markkinointi- ja organisaatioinnovaatioita. Tavoitteeksi tulee ottaa TKI-panostusten nostaminen nykyisestä 2,7 prosentista 4 prosenttiin bruttokansantuotteesta. Yritysten yhteistyötä korkeakoulujen, kuntien ja kaupunkien, työelämän, järjestöjen ja tutkimuslaitosten kanssa on tiivistettävä yrittäjyys- ja innovaatioekosysteemien luomiseksi sekä TKI-toiminnan ja työllisyyden vauhdittamiseksi. Kasvun aikaansaamiseksi on ensiarvoisen tärkeää varmistaa osaavan työvoiman saatavuus ja liikkuvuus sekä Suomessa että kansainvälisissä rekrytoinneissa mm. lupaprosesseja sujuvoittamalla ja tehokkaammalla kansainvälisten osaajien houkuttelulla ja toimivilla asettautumispalveluilla. Merkittävä mahdollisuus yritysten kehittymiselle on hankintalainsäädännön kehittäminen. Sen on mahdollistettava pienemmät hankintakokonaisuudet, jotta myös mikro- ja pk-yrittäjät pääsevät osallistumaan palveluiden tuottamiseen julkiselle sektorille. Näemme tärkeänä myös helpottaa siirtymistä yksinyrittäjästä työllistäväksi työnantajayrittäjäksi esim. ensimmäisen työntekijän palkkaamista helpottamalla.

Kuulumisia Suomen Yrittäjistä

Suomen Yrittäjissä viimeiset kuukaudet ovat kuluneet koronavirusta ratkoessa. Jäsenyritysten tilanteet poikkeavat rajusti toisistaan. Joillain aloilla myynti on jopa kasvanut kriisin aikana, mutta monilla aloilla kriisi on aiheuttanut merkittäviä ongelmia. Joillain aloilla myynti on jopa nolautunut kriisin alettua. SY on pyrkinyt erilaisin avauksin auttamaan yritysten tilannetta. Mm. keväällä tehtyjen yksinyrittäjien tilannetta helpottavien päätösten ja tukien taustalla oli sekä SYN että Akavan ja AKYN vaikuttamistoimia.

Kriisin keskelle osuu Suomen Yrittäjien historian merkittävin hallintouudistus. Viime syyskokouksen päätöksin pienennetään hallitusta, lopetetaan hallituksen työvaliokunta ja perustetaan uutena elimenä valtuusto, jolle siirtyy osa liittokokouksen tehtävistä. Liittokokous järjestetään jatkossa kerran kahdessa vuodessa. Nykyisin hallituksessa on puheenjohtaja, 3 varapuheenjohtajaa ja 38 jäsentä varajäsenineen. Hallitus on kokoontunut vuosittain 4 - 5 kertaa. Sen alaisuudessa työskentelee 10-jäseninen työvaliokunta tiiviimmällä kokoontumisfrekvenssillä. Liittokokous on järjestetty vuosittain. Lokakuun syysliittokokouksessa valitaan uuden hallituksen puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa sekä uusi valtuusto. Hallituksen 8 jäsentä valitsee valtuusto ensimmäisessä kokouksessaan marraskuussa. Valtuuston puheenjohtajistolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa.

Liittokokouksessa valittavaan valtuustoon tulee 75 jäsentä varajäsenineen ja puheenjohtaja sekä varapuheenjohtaja. Paikkojen määrä valtuustossa määräytyy jäsenjärjestöjen jäsenmäärien mukaan. AKY saa 6 paikkaa (+ 6 varajäsentä) ja valtuustoryhmämme on suurin yksittäinen ryhmä. Valtuusto tulee kokoontumaan kerran keväällä ja kerran syksyllä. AKYN valtuustoryhmässä on edustajat Akavan Erityisaloista (1 varsinainen ja 1 varajäsen), Ekonoimista (1+1), Kuntoutusalan asiantuntijoista (1+1), TEKistä (1+1), Lakimiesliitosta (1 varsinainen jäsen), Tajasta (1 varsinainen jäsen), Agronomiliitosta (1 varajäsen) ja Psykologiliitosta (1 varajäsen). Valtuustoryhmämme kokoontuu ensimmäisen kerran lyhyeen koulutukseen jo ennen lokakuun liittokokousta. Tavoitteemme valtuustossa on nostaa nimenomaan korkeakoulutetuille yrittäjille tärkeitä teemoja esille.

Hallintouudistuksella haetaan vastuun oikeaa jakautumista ja päätöksenteon tehokkuutta. Työvaliokunta on tosiasiallisesti hoitanut osin hallituksen tehtäviä ilman yhdistyslain mukaista vastuuta. Hallitus on ollut kokonsa vuoksi kankea nopeaan päätöksentekoon. Valtuusto tuo ketteryyttä yhdistyksen vuosikokouksen tasoihin päätöksiin. Hallintomallin uutuus antaa meille mahdollisuuden olla luomassa toimintatapoja ja sisältöjä, joissa AKYlaisten yrittäjien tavoitteet huomioidaan. Merkittävä valtuustorooli edesauttaa myös SYN ja Akavan yhteistyön kehittämistä. Tavoitteemme on saada edustaja myös uuteen hallitukseen.

Akavan, AKYN ja Dansken yhteinen yrittäjyyskysely

Akava ja AKY toteuttivat elokuussa Dansken kanssa akavalaisille yrittäjille suunnatun yrittäjyyskyselyn. Kyselyllä tavoiteltiin lisätietoa yrittäjien tilanteesta ja odotuksista. Kyselyyn vastasi n. 200 yrittäjää.

Vastaajat olivat kokeneita yksinyrittäjiä. 55 % vastaajista oli yrittäjäkokenemusta yli 10 v. Yksinyrittäjien osuus oli 60 % ja alle 3 työntekijän yrityksiä vastaajista oli 81 %. Yrittäjäkassan markkinoinnille kysely antaa pohdittavaa: vain 29 % vastaajista kuului yrittäjäkassaan. Pelkät

taloudelliset tekijät eivät vastausten mukaan motivoi yrittäjiä. Kysymykseen ”miksi yrität” osallistuneet antoivat syiksi vapauden (24 % vastaajista), riippumattomuuden (19 %) ja merkityksellisyyden (20 %). Suurimmaksi kipupisteekseen vastaajat ilmoittavat taloudellisen riskin sietämisen (39 %). Riskin minimoiminen ehkä selittää miksi monet ilmoittavat koronakriisin vaikuttaneen vain vähän heidän toimintaansa ja toimeentuloonsa. Huomionarvoista on, että toimialakohtaiset erot koronan vaikutuksissa ovat suuria. Vastaajista 43 % oli hakenut ja saanut erilaisia korona-ajan tukia. Tukien avulla yrittäjät ovat kehittäneet palvelujaan ja liiketoimintamalliaan. Vastanneista viidennes on käyttänyt eri laskutuspalveluja. Vastausten mukaan yrittäjät kaipaavat neuvoja talousasioidensa hoitoon ja etsivät niitä nykyisin ensisijaisesti kirjanpitäjältään tai tilintarkastajaltaan (23 % vastaajista). Lähipiiriinsä luottaa 18 % vastaajista. Ammattiliitoista neuvoja etsii vain 4 % vastaajista eikä yrittäjäjärjestöjäkään maininnut kuin 13 % vastaajista. Yrittäjäneuvonnan laajentaminen voisikin olla eräs tulevaisuuden mahdollisuuksista. Ainakin kannattaa tehostaa yhteistyötä uusyrityskeskusten kanssa ja ohjata jäsenet niiden palveluiden äärelle. Muistin virkistykseksi todettakoon, että AKY on Suomen uusyrityskeskukset SUK ry:n jäsen.

Kysely antoi kuvan akavalaisista yrittäjistä toimintaansa ja talouteensa luottavina, yltiöpäistä riskiä karttavina kokeneina mikroyrittäjinä.